

פקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו

מבוא

1. פקודת הבנקאות מגדירה "פקדון ללא תנועה", כפקדון שלגביו עברו עשרה חודשים מהיום שנתקבלה ההוראה האחרונה מבעל הפקדון. בהתאם לפקודה מוטלת חובה על תאגיד בנקאי לנסות ליצור קשר עם בעל פקדון ללא תנועה סמוך למועד פירעונו של הפקדון. הוראה זו מפרטת את הדרכים בהם נדרש התאגיד הבנקאי לנסות ליצור קשר עם בעל הפקדון, החל מסמוך למועד פירעונו של הפקדון, ועד למועד הדיווח לאפוסטרופוס הכללי על פקדון ללא תנועה שלא נוצר קשר עם בעליו מעל 10 שנים.

לאור החשיבות בהשבת כספי פקדונות ללא תנועה לבעליהם ולנוכח הסיכונים בהחזקת כספים ללא דורש בתאגידים הבנקאיים, הורחבו בהוראה זו החובות החלות על התאגידים הבנקאיים בדבר אופן האיתור של בעלי הכספים האמורים. במסגרת זו נקבעה, בין היתר, חובתם של התאגידים הבנקאיים לפנות למרשם האוכלוסין, לפי העניין, לצורך בדיקת המען הרשום של בעל החשבון במרשם האוכלוסין, ולעשות שימוש במידע זה לשם איתורו. בנוסף, צוינו הוראות הנוגעות לדיווח לאפוסטרופוס הכללי החלות על התאגידים הבנקאיים בהתאם לדיון, וכן נקבעו הנחיות בנוגע לכספות שנותק הקשר עם שוכריהן. עוד מפרטת הוראה זו את אופן התנהלותו של התאגיד הבנקאי ביחס לחשבונות שבעליהם נפטרו, גם אם אלו טרם הוגדרו כפקדונות ללא תנועה.

הוראה זו נקבעה לאחר התייעצות עם האפוסטרופוס הכללי.

הגדרות

2. "פקדון ללא תנועה" – כהגדרתו בפקודת הבנקאות, 1941.

תחולה

3. (א) הוראה זו תחול על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד בנקאי").
(ב) בוטל.

דירקטוריון

4. כחלק מאחריותו לעסקי התאגיד הבנקאי ולאיתנותו הפיננסית, וכחלק מתפקידו לוודא שהתאגיד הבנקאי יפעל תוך ציות לחוק ולרגולציה, על הדירקטוריון:
(א) לאשר את מדיניות הטיפול בפקדונות ללא תנועה.
(ב) לוודא שהפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה מחזיקה בסמכויות ובמשאבים הדרושים לביצוע תפקידה.
(ג) לקיים דיון בדוחות התקופתיים של הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה, אחת לשנה לפחות.

הנהלה בכירה

5. להנהלה הבכירה אחריות ישירה לעבודתה של פונקציית הטיפול בפקדונות ללא תנועה. במסגרת זו על ההנהלה :
- (א) לגבש את מדיניות הטיפול בפקדונות ללא תנועה בהתבסס על הדין החל לעניין זה, לרבות הוראה זו.
- (ב) לוודא קיומם של משאבים נאותים לטיפול בפקדונות ללא תנועה.
- (ג) לעגן בנהלים את תהליכי עבודתה של הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה, ולפקח על יישומם, בין היתר, בהתבסס על הוראה זו ועל המדיניות שהתווה הדירקטוריון.
- (ד) לגבש את המתכונת והתדירות לדיווח סדיר של הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה להנהלה ולדירקטוריון, אשר תכלול, לכל הפחות, התייחסות לנושאים המפורטים בהוראה זו.
- (ה) לקיים דיון בדוחות התקופתיים של הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה, אחת לשנה לפחות.

פונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה

6. (א) התאגיד הבנקאי יקיים פונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה שתפקידה להבטיח את הטיפול הנאות בפקדונות ללא תנועה, ובכלל זאת לעמוד בהוראות הדין והרגולציה, ליצור קשר עם בעלי הפקדונות ללא תנועה, ולצמצם את מספרם של פקדונות אלו, ואת הסכומים המופקדים בהם.
- (ב) הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה תרכז את הטיפול בנושא, ותדווח להנהלת התאגיד הבנקאי ולדירקטוריון התאגיד הבנקאי אחת לשנה לפחות. הדוח יכלול, בין היתר, נתונים אודות סכומי ומספר הפקדונות ללא תנועה בתאגיד הבנקאי ; עומק תקופת הפקדונות ללא תנועה ; סיכום הפעולות שנקט התאגיד הבנקאי לאיתור בעלי הפקדונות ללא תנועה ; מספר בעלי פקדונות ללא תנועה שאותרו ; והיקף הגידול או הצמצום בסכומי ובמספר הפקדונות ללא תנועה בכל שנה.
- (ג) הפונקציה לטיפול בפקדונות ללא תנועה תמנה איש קשר בין התאגיד הבנקאי לבין האפוטרופוס הכללי לעניין ביצוע האמור בהוראה זו.

יצירת קשר עם בעל פקדון ללא תנועה סמוך למועד פירעון הפקדון

7. תאגיד בנקאי ינקוט בפעולות הבאות :

(א) סמוך למועד פירעון פקדון ללא תנועה, יבדוק התאגיד הבנקאי אם קיימת פעילות של הלקוח באחד מהמוצרים או השירותים הבנקאיים המתנהלים תחת אותו מספר חשבון, בעשרת החודשים האחרונים, ובכלל זה קבלת מידע על ידי בעל הפקדון בנוגע למוצרים או שירותים אלו, ובלבד שהתאגיד הבנקאי יכול לקבוע באמצעים סבירים שבעל הפקדון קיבל את המידע בפועל. איתר התאגיד הבנקאי פעילות כאמור, יחשב הדבר כיצירת קשר עם בעל הפקדון.

(ב) לא איתר התאגיד הבנקאי פעילות בחשבון כאמור בס"ק א, יפעל באופן סביר לאיתור בעל הפקדון, במטרה ליידע אותו אודות כספים השייכים לו המצויים בתאגיד הבנקאי, ועל המשמעות של אי יצירת קשר עם התאגיד הבנקאי. לצורך כך ישתמש התאגיד הבנקאי באמצעים העומדים לרשותו לשם איתור פרטי התקשרות של הלקוח ויצירת קשר עמו. לא הצליח התאגיד הבנקאי ליצור קשר עם בעל הפקדון באמצעות פרטי ההתקשרות שאיתר, ינקוט בפעולות נוספות שיסיעו לאיתור בעל הפקדון, ולכל הפחות:

(1) יבדוק קיומם של חשבונות נוספים בתאגיד הבנקאי שהרכב בעלי החשבון בהם זהה להרכב בעלי הפקדון ללא תנועה.

(2) יוודא תקינות מספר תעודת הזהות של בעל הפקדון בהתאם לרישומיו בחשבון.

(3) יאמת את כתובת בעל החשבון הרשומה בחשבון עם המען הרשום לגבי בעל החשבון במרשם האוכלוסין, או יבדוק מהו המען הרשום במרשם לגבי בעל החשבון, ככל שלא רשומה כתובת בתאגיד הבנקאי. אותר במרשם האוכלוסין מען השונה מהכתובת הרשומה בחשבון, ישלח התאגיד הבנקאי לבעל הפקדון הודעה כאמור למען הרשום במרשם האוכלוסין.

ככל שקיימים מספר בעלים לפקדון, יש לבצע את הפעולות האמורות בס"ק (א)-(ג) לגבי כל אחד מהם.

(ג) לא הצליח התאגיד הבנקאי ליצור קשר עם בעל פקדון ללא תנועה כאמור בס"ק א ו-ב, יחזור על פעולות האיתור כעבור שנה, כעבור שנתיים וכעבור 5 שנים ממועד פירעון הפקדון ללא תנועה, וכן בסמוך למועד הדיווח על כספי הפקדון ללא תנועה לאפוסטרופוס הכללי בהתאם לדין, כמפורט בסעיף 9 להלן.

(ד) לא הצליח התאגיד הבנקאי ליצור קשר עם בעל פקדון ללא תנועה, שסכומו עולה על 100,000 ₪ או שווה ערך במט"ח, לאחר 5 שנים ממועד פירעון הפקדון, ולא איתר מספר תעודת זהות תקין של בעליו - יבצע התאגיד הבנקאי בדיקות מעמיקות נוספות למציאת מספר תעודת זהות תקין ולקבלת מידע שיסייע באיתורו, ובכלל זאת בדיקת מסמכים של חשבון הלקוח, וחשבונות נוספים ככל שהיו, בדיקת מידע היסטורי של החשבון שנשמר בתאגיד הבנקאי באמצעים שונים, ככל שקיים.

דיווח לאפוטרופוס הכללי

8. תאגיד בנקאי יפעל כדלהלן -

- (א) יישום חובת הדיווח הקבועה בדין של התאגיד הבנקאי לאפוטרופוס הכללי בנוגע לפקדון ללא תנועה מעל 10 שנים ייעשה בהתאם להנחיות האפוטרופוס הכללי.
- (ב) התאגיד הבנקאי יעביר לאפוטרופוס הכללי מידע ומסמכים, המצויים ברשותו והנוגעים לחשבון הפקדון עליו ביקש האפוטרופוס הכללי לקבל מידע, ולבעל הפקדון. אופן העברת המידע והמסמכים יעשה בהתאם להנחיות האפוטרופוס הכללי.

יצירת קשר עם בעל פקדון ללא תנועה סמוך למועד הדיווח לאפוטרופוס הכללי

9. תאגיד בנקאי יפעל לאיתור בעל פקדון ללא תנועה סמוך לפני מועד הדיווח לאפוטרופוס הכללי על הפקדון, במטרה ליידע אותו אודות כספים השייכים לו המצויים בתאגיד הבנקאי, ועל המשמעות של אי יצירת קשר עם התאגיד הבנקאי. לצורך כך ינקוט התאגיד הבנקאי בפעולות המפורטות בסעיף 7 להוראה, וכן יבדוק קיומם של חשבונות נוספים בתאגיד הבנקאי שהלקוח נמנה על בעליהם, גם אם הרכב בעלי החשבון בהם אינו זהה להרכב בעלי הפקדון ללא תנועה. איתור התאגיד הבנקאי חשבונות נוספים כאמור, יפנה לבעל הפקדון באמצעות פרטי ההתקשרות שלו המופיעים בחשבונות אלו.

10. סעיפים 7 ו-9 להוראה זו לא יחולו על פקדון ללא תנועה בסכום הנמוך מ-5,000 שקלים חדשים, או שווה ערך במטבע חוץ, לגבי ינסה התאגיד הבנקאי ליצור קשר עם בעלי באמצעות פרטי ההתקשרות של בעל הפקדון הרשומים בחשבון. ואולם רשאי תאגיד בנקאי לפעול על פי הוראות סעיפים אלו לגבי פקדון בסכום קטן מהסכום האמור, לרבות פנייה למרשם האוכלוסין.

11. נוצר קשר בין בעל פקדון ללא תנועה או יורשיו לבין התאגיד הבנקאי, לאחר שהתאגיד הבנקאי דיווח לאפוטרופוס הכללי על הפקדון כאמור בסעיף 8(א), והאפוטרופוס הכללי הודיע לתאגיד הבנקאי שהחל לפעול באופן יזום לאיתור בעל הזכויות בפקדון, ישלח התאגיד הבנקאי הודעה על כך לאפוטרופוס הכללי בהתאם להנחיות האפוטרופוס הכללי.

12. נוצר קשר בין בעל פקדון ללא תנועה או יורשיו לבין התאגיד הבנקאי, לאחר העברת הכספים לניהולו של האפוטרופוס הכללי, יפנה התאגיד הבנקאי את בעל הזכויות בפקדון לאפוטרופוס הכללי, וישלח הודעה על כך לאפוטרופוס הכללי בהתאם להנחיות האפוטרופוס הכללי.

13. איתור האפוטרופוס הכללי בעל זכויות לכאורה בפקדון ללא תנועה שהתאגיד הבנקאי דיווח עליו בהתאם להוראה זו, וטרם ניתן לאפוטרופוס הכללי צו לניהול הנכסים או החלטת ניהול, והאפוטרופוס הכללי הפנה את בעל הזכויות לכאורה לתאגיד הבנקאי, תוך מתן הודעה על כך לתאגיד הבנקאי, יחשב הדבר כיצירת קשר עם בעל הפקדון.

חשבון שבעליו נפטר

14. התאגיד הבנקאי יפעל לקבל ממרשם האוכלוסין חיווי אודות פטירה של בעלי חשבונות בתדירות של לפחות אחת לחודש.

15. (א) נודע לתאגיד הבנקאי, בין אם באמצעות קבלת מידע ממרשם האוכלוסין, בין אם בכל דרך אחרת, כי בעל החשבון נפטר, ישלח התאגיד הבנקאי הודעה על קיומו של חשבון בסניף התאגיד הבנקאי; הודעה כאמור תשלח לכתובת הזואר של הלקוח הרשומה בתאגיד הבנקאי, בתוך 30 ימים מיום שנודע לתאגיד הבנקאי על פטירת בעל החשבון.

(ב) בחשבון שכל בעליו נפטרו יצוין בהודעה כאמור בס"ק (א) גם כי במידה ויורשיו החוקיים של בעל החשבון לא יצרו קשר עם התאגיד הבנקאי, יוגדר החשבון כפקדון ללא תנועה במועדים שנקבעו בחוק, בהתאם לסוג החשבון, והכספים המופקדים בו, ככל שישנם, יושקעו בהתאם לצו הבנקאות (פקדונות ללא תנועה), התש"ס-2000.

16. חלף האמור בסעיפים 7 ו-9 להוראה, בפקדון ללא תנועה שכל בעליו נפטרו, יפעל התאגיד הבנקאי כדלקמן –

(א) יבדוק באתר רשם הירושה אם הוגשה בקשה לצו ירושה או לצו קיום צוואה, בחלוף שנתיים ממועד קבלת החיווי אודות הפטירה, וינסה ליצור קשר עם היורשים, ככל שקיימים באתר או בצו פרטי התקשרות עימם.

(ב) ככל שלא ניתן צו ירושה או צו קיום צוואה, יחזור על בדיקה זו, כעבור 5 שנים ממועד קבלת החיווי אודות הפטירה, וכן סמוך למועד הדיווח על כספי הפקדון ללא תנועה לאפוטרופוס הכללי בהתאם לדין.

(ג) על אף האמור בס"ק (א)-(ב), יפעל לאיתור יורשיו של בעל פקדון ללא תנועה שהוא תושב חוץ רק במידה ואותרה פניה מוקדמת שלהם.

ניתוק קשר עם שוכרי כספות

17. חלפו 5 שנים מיום הפעילות האחרונה של הלקוח בכספת, ולא אותרה פעילות של הלקוח כאמור בסעיף 7(א), יפעל התאגיד הבנקאי ליצירת קשר עם הלקוח באופן שיקבע על ידי התאגיד הבנקאי.

18. נותק הקשר בין התאגיד הבנקאי לבין שוכר כספת, רשאי התאגיד הבנקאי ליטול לעצמו בחזרה את השליטה בכספת, תהא תכולתה אשר תהא. הכספת תפתח בידי התאגיד הבנקאי בנוכחות גורם חוץ כגון רואה חשבון או עורך דין. תאגיד בנקאי לא ידרוש מהאפוטרופוס הכללי תשלום בגין חוב שנצבר לחובת הלקוח כתנאי לפתיחת הכספת.

19. התאגיד הבנקאי יקבע נהלים בדבר דרך הטיפול בפתירת הכספת ובתכולתה, ובין היתר :

- (א) מי יחליט על פתיחת הכספת ;
- (ב) מי יהיה נוכח בעת פתיחת הכספת ;
- (ג) רישום פרטי התכולה בפרוטוקול שייחתם בידי הנוכחים ;
- (ד) דרכי הטיפול בתכולה ;
- (ה) הגדרת הנסיבות בהן יש יסוד להניח כי תכולת הכספת היא "נכס עזוב".
- (ו) אופן מסירת ההודעה והדיווח לאפוטרופוס הכללי לפי סעיף 5 לחוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח-1978 - בהתאם להנחיות האפוטרופוס הכללי.

תיעוד ושמירת מסמכים

20. תאגיד בנקאי -

- (א) יתעד כל פעולה בה נקט לאיתור בעל פקדון ללא תנועה, או שוכר כספת שנותק עמו הקשר, וכל פעולה בה נקט לאיתור יורשיו החוקיים של בעל חשבון שנפטר.
- (ב) ישמור את המידע והמסמכים הנוגעים לפיקדון ללא תנועה, או לשוכר כספת שנותק עמו הקשר, כנדרש לפי דין.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מספר
15/11/20	חוזר מקורי	1	2632
30/09/21	עדכון	2	2669